

Kommunal- og moderniseringsdepartementet - KMD
Postboks 8112 Dep
0032 OSLO

Vår referanse: 19/00061-6
Arkivkode: 200
Saksbehandler: Ingunn Monsen,
Deres referanse:
Dato: 08.03.2019

Høringsuttalelse - forslag til nytt inntektssystem for fylkeskommunene

KS viser til departementets høringsnotat av 7. januar 2019.

KS er positive til at inntektssystemet for fylkeskommunene gjennomgås med om lag 5 års mellomrom. Da har man mulighet til å fange opp endringer i befolknings sammensetning, reiseavstander og andre strukturelle forhold som påvirker de ufrivillige utgiftsforskjellene mellom fylkeskommunene. Det er også viktig for tilliten til systemet at det jevnlig gjøres vurderinger av treffsikkerheten og at systemet justeres når det er behov for det.

Under følger våre kommentarer til de spørsmålene som departementet har bedt høringsinstansene om synspunkter på og noen mer generelle kommentarer.

Fylkesvei – to alternative nøkler

KS er enig med departementet i at MOTIV fortsatt bør være utgangspunktet for måling av utgiftsvariasjonene når det gjelder drift og vedlikehold av fylkesveger. Vi kan ikke se at det finnes noen realistiske alternativer til dette. Dagens løsning for bruk av MOTIV-tallene i kostnadsnøkkelen, er imidlertid mer komplisert enn ønskelig. Av hensyn til forståelsen og gjennomsiiktigheten av inntektssystemet, vil det være en fordel om en kan bruke MOTIV-tallene direkte som fordelingskriterium uten å gå via beregning av en fylkesfaktor. Vi ser at dette er avhengig av en løsning på beregningen av antall km fylkesvei i Oslo, og vil oppfordre til at man kommer frem til en varig løsning av dette.

Departementet foreslår justeringer i måten investeringene innarbeides i kostnadsnøkkelen på. KS er enig i departementets forslag, som innebærer at sektorvekten baseres på faktiske utgiftstall og at midler som fordeles gjennom tabell C trekkes ut av beregningsgrunlaget. Dette vil være i samsvar med prinsippene for beregning av sektorvekter ellers i systemet. Departementet foreslår også å trekke fra investeringsinntekter som mva-kompensasjon, øremerkede tilskudd, ferjeavløsningsmidler, bompenger mv, ved beregning av sektorvekten. En kommer da frem til et netto utgiftsbegrep til bruk i beregning av sektorvekten. KS er også enig i dette.

I forslaget til ny sektornøkkel er kriteriet veilengde tatt ut i begge alternativene. Bakgrunnen er at Motiv samvarierer noe sterkere med investeringsnivået enn fylkesveilengden, og Motiv erstatter dermed veilengde i fordelingen av investeringsmidler. Selv om samvariasjonen ifølge analysene er noe svakere for veilengde enn for MOTIV, vil vi likevel anbefale at det gjøres en ny vurdering av virkningene av å fjerne veilengde som eget kriterium.

Buss og bane – to alternative nøkler

Departementet har lagt frem to alternativer, med ulik løsning for å fange opp variasjoner i fylkeskommunenes utgifter til kollektivtransport i tettbygde strøk.

Kriteriet i alternativ 1 *sysselsatte etter arbeidssted* vil ikke gi uttelling for bostedsfylket til sysselsatte som jobber i et annet fylke enn der de bor, f.eks. ved innpendling til større byer fra andre fylkeskommuner. De statistiske analysene viser høy samvariasjon med utgiftene for dette kriteriet, men vi mener likevel det kan være behov for utdypende begrunnelser før dette kriteriet eventuelt tas i bruk.

I alternativ 2 har KMD endret definisjonen av kriteriet *innbyggere pr km offentlig vei*. KS er enig i at definisjonen bør endres slik departementet legger opp til. Den nye definisjonen gir etter vår vurdering riktigere utslag på fordelingen mellom fylkeskommunene enn dagens definisjon.

Tannhelsetjenesten

Etter KS' vurdering synes det å være behov for en grundigere analyse av hvordan sosioøkonomiske og strukturelle forhold påvirker kostnadene til tannhelsetjenesten.

Tapskompensasjon og overgangsordning

Høringsinstansene er bedt om å vurdere hvilke prinsipper som bør legges til grunn for fordeling av dagens tapskompensasjon, som utgjør 335 mill. kr. Det er lagt frem tre modeller. KS tar ikke stilling til valg av modell.

Departementet har skissert at samlede systemendringer fases inn i en overgangsperiode på 2 eller 4 år. Samtidig uttrykkes det at overgangsordningen og omfordelingen av kompensasjonsordningen sammen vil sikre at det blir moderate fordelingsvirkninger den første tiden. Fordelingsvirkningene er relativt store for enkelte av fylkeskommunene. KS mener at en overgangsperiode på bare 2 år kan synes for kort, og vil vise til at overgangsordninger tidligere har vært på 5 år ved store endringer. For øvrig bør innretningen av kompensasjonsordningen og lengden på overgangsperioden også ses i sammenheng med hvilken kostnadsnøkkel som velges, da de alternativene som er presentert har ulike fordelingsvirkninger.

Fylkeskommunene etter regionreformen

I 2020 vil de nye regionene få nytt inntektssystem. Dette innføres samtidig med at en rekke nye oppgaver overføres til regionene. KS vil derfor understreke at den økonomiske rammen knyttet til overføringen av nye oppgaver, blant annet fylkesveiadministrasjonen, må dekke de oppgavene som faktisk overføres. Det må unngås at oppgaveoverføringene bidrar til økonomiske utfordringer for de nye regionene.

KS vil også oppfordre til at man raskt setter i gang et arbeid med sikte på å innarbeide de nye oppgavene som overføres til fylkeskommunene i inntektssystemet til de nye regionene.

Med vennlig hilsen

Helge Eide
områdedirektør

Rune Bye
avdelingsdirektør